

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

Control posterior de les subvencions electorals

27-06-2019

El mes d'abril es van celebrar eleccions a les Corts Generals (Congrés i Senat) i el passat diumenge 26 de maig, el "superdiumenge electoral", eleccions europees i municipals, i algunes assemblees autonòmiques també van elegir els seus representants.

Les candidatures que van obtenir representació en el Parlament Europeu, en les assemblees legislatives autonòmiques i en els ajuntaments tenen dret a rebre subvencions electorals, sempre que compleixin els requisits establerts en la normativa electoral.

El marc normatiu de les subvencions electorals

Les subvencions electorals es regulen en la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (d'ara endavant, LOREG), i en les lleis electorals autonòmiques, en el capítol de finançament electoral.

L'article 4 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions (LGS) exclou de l'àmbit d'aplicació de la llei:

- a) els premis que s'atorguin sense prèvia sol·licitud del beneficiari.
- b) les subvencions establertes en la LOREG.
- c) les subvencions establertes en la Llei orgànica 8/2007, de 4 de juliol, de finançament dels partits polítics.
- d) les subvencions als grups parlamentaris de les cambres de les Corts Generals, així com les subvencions als grups parlamentaris de les assemblees autonòmiques i als grups polítics de les corporacions locals.

Si ens centrem en Catalunya, la nostra comunitat és l'única que no ha desenvolupat una llei electoral. S'ha intentat diverses vegades la redacció del projecte de llei electoral, però els grups polítics no han arribat a un acord per tramitar-ho en el Ple del Parlament. Per tant, el marc regulador de les subvencions electorals és la LOREG i els decrets que regulen les subvencions i el control de la comptabilitat electoral en les eleccions al Parlament de Catalunya.

Les subvencions electorals

L'Administració de la Generalitat subvenciona les despeses electorals realitzades per les formacions polítiques (partits polítics, coalicions electorals o agrupacions d'electors) que obtinguin representació parlamentària.

Les subvencions electorals que s'atorguen per a les eleccions al Parlament de Catalunya es calculen en funció de tres paràmetres:

- a) Escons obtinguts.
- b) Vots aconseguits per cada candidatura sempre que hagin obtingut un escó com a mínim.
- c) Per cada elector d'una circumscripció electoral, sempre que la candidatura hagi obtingut un escó en aquesta circumscripció i aconsegueixi formar grup parlamentari, per la despesa originada per la tramesa directa i personal als electors dels sobres i de les paperetes electorals, propaganda i publicitat electoral. Aquesta subvenció es coneix com a subvenció per despeses de tramesa electoral (*mailing*).

Cap formació no pot superar per despeses electorals el límit que resulti de multiplicar per 0,40 euros el nombre d'habitants de població de dret de les circumscripcions electorals on presentin candidatures.

Bestretes de les subvencions electorals

Les formacions polítiques que hagin obtingut representació parlamentària en l'anterior procés electoral, poden demanar una bestreta del 30% de l'import subvencionat en l'anterior campanya electoral a l'àrea de processos electorals del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència.

El decret que regula les subvencions electorals estableix que, dins el termini de trenta dies posteriors a la presentació de la comptabilitat electoral davant la Sindicatura de Comptes de Catalunya, el Departament d'Acció Exterior ha d'abonar a les candidatures que les hagin de percebre una bestreta del 90% de l'import de les subvencions que els corresponguin d'acord amb els resultats generals dels comicis publicats en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC), descomptant, si escau, les bestretes atorgades prèviament (les bestretes del 30% comentades més amunt).

En cas que el partit no hagi obtingut representació parlamentària i hagi rebut la bestreta del 30%, l'àrea de processos electorals del Departament iniciarà el procediment de reintegrament.

Despeses subvencionables

Les despeses electorals subvencionables s'han d'haver realitzat entre el dia de la convocatòria de les eleccions i el dia de la proclamació dels electes.

Han d'estar correctament justificades, d'acord amb la naturalesa establerta en l'article 130 de la LOREG:

- a) Confecció de sobres i paperetes electorals.
- b) Propaganda i publicitat adreçada directament o indirectament a promoure el vot a les candidatures.
- c) Lloguer de locals per efectuar actes electorals.
- d) Remuneracions o gratificacions del personal no permanent que presta serveis a les candidatures.
- e) Mitjans de transport i despeses de desplaçaments dels candidats, dels dirigents dels partits i del personal al servei de la candidatura.
- f) Correspondència.
- g) Interessos dels crèdits rebuts per a la campanya electoral.

- h) Les despeses que siguin necessàries per a l'organització i el funcionament de les oficines i dels serveis que calguin per a les eleccions.

Despeses no subvencionables

Com a conseqüència de la redacció genèrica de l'article 130 de la LOREG, els òrgans que controlen les subvencions electorals han incorporat en les guies de fiscalització una sèrie de criteris i estableixen les despeses que no tenen la naturalesa de subvencionables.

Segons els òrgans de control extern no tenen la naturalesa de despeses subvencionables:

- a) Les despeses derivades de la realització d'enquestes electorals sobre la intenció de vot en període electoral.
- b) Les despeses de subministrament, telèfon, electricitat, etc., llevat que se n'acrediti el caràcter electoral, és a dir, que la contractació sigui conseqüència del procés electoral.
- c) Les despeses de restauració i àpats.
- d) Les despeses de formació dels candidats que es presenten a les eleccions.
- e) Les despeses del notari per la constitució del partit polític, ni les despeses de legitimació de les signatures necessàries per presentar les candidatures.
- f) Les despeses de lloguer d'autocars per al desplaçament dels militants o simpatitzants als mítings o actes electorals organitzats pels partits polítics.

Òrgans de control de les subvencions electorals

En funció de l'àmbit de la convocatòria de les eleccions, hi ha un òrgan de control extern que fiscalitza les subvencions electorals.

Segons l'article 136 de la Constitució, el Tribunal de Comptes és l'òrgan suprem fiscalitzador i té la funció de controlar, entre d'altres, les subvencions electorals vinculades a les eleccions al Parlament Europeu, a les Corts Generals i a les assemblees legislatives autonòmiques i municipals.

Les institucions de control extern autonòmiques (ICEX) tenen la competència de controlar les subvencions electorals vinculades a les assemblees legislatives autonòmiques, de les quals depenen. Aquestes institucions són: la Cámara de Cuentas de Navarra, la Sindicatura de Comptes de Catalunya, la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana, el Consello de Contas de Galicia, el Tribunal Vasco de Cuentas Públicas, la Cámara de Cuentas de la Comunidad de Madrid, la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, l'Audiencia de Cuentas de Canarias, el Consejo de Cuentas de Castilla y León, la Sindicatura de Cuentas del Principado de Asturias y la Cámara de Cuentas de Aragón.

A les comunitats autònomes que no tenen òrgan de control extern, la fiscalització de les subvencions electorals la realitza el Tribunal de Comptes.

La Sindicatura de Comptes de Catalunya és l'òrgan encarregat de fiscalitzar les eleccions al Parlament de Catalunya i les eleccions al Consell General d'Aran.

El resultat del control de les subvencions electorals és un informe de fiscalització en què es declaren les possibles irregularitats derivades de la fiscalització de les comptabilitats electorals i, si escau, es proposen les reduccions de les subvencions electorals o la no adjudicació a les formacions polítiques.

Òscar Segura San Juan

Auditor de la Sindicatura de Comptes